

Letnična lista: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrt leta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1—
Dunaj Avstrije: ---
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --
„Straža“ izhaja v po-
deljek in petek popoldne
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravlništvo: Maribor
Koroška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Bolgari vkorakali v Dobručo.

Prestol grškega kralja se maje. — Boji med grškimi četami v Macedoniji. — Neodvisnost Grške Macedonije. — Rumuni v Sibinju. — Boji na vseh frontah. — Nemška letala napadla London, — Wilson proglašen za kandidata demokratične stranke.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglša:

Dunaj, 3. septembra.

Rumunsko bojišče.

Sovražna artilerija je včeraj naperila svoj artilerijski ogenj proti Sibinju (Nagy-Szeben, Hermannstadt). Na ozemlju Jurjevskega gorovja (Gyorgyo) so Rumuni tipali proti našim postojankam. Naša artilerija je sovražne poizvedovalne oddelke pognala nazaj. Sicer pri nespremenjenem položaju nobenih posebnih dogodkov.

Rusko bojišče.

Armađna fronta generala konjenice nadvojvode Karola. Južnozahodno od Fundul Moldavi in zahodno od Moldave so naše čete odbile več ruskih napadov. Goro Plosko (južnozahodno od Rafailove) so Rusi po srđitih bojih zavzele. Južnovzhodno od Brzezany se je včeraj izjalovilo več močnih ruskih sunkov. Danes je začel sovražnik vnovič napadati.

Armađna skupina generala-feldmaršala prince Leopolda bavarskega. Severno od Zborova so nemške čete armade generala pl. Böhm-Ermollija, odbivši ruski napad, zasledovale sovražnika čez njegove jarko.

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti se z zmerno silo nadaljuje topovski boji.

Na ozemlju Plöcken je kmalu po napadu, katerega so odbile naše čete, nastal mir; nato se je zopet pričelo sovražno artilerijsko delovanje.

Na fronti južno od doline Fleims so se sovražni napadi na Coltorondo in na Cauriol izjalovili.

Balkansko bojišče.

Vzhodno od Vlore (Valona) so italijanske čete opetovano prodrle čez reko Bojuzo. Bile so že večidel včeraj zvečer zopet vržene nazaj.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 3. septembra.

Francosko bojišče.

Artilerijska bitka ob Sommi je dosegla največjo srđitost. Med krajema Maurepas in Clery so se včeraj močni francoski napadi ponesrečili. Desno od Moze so bojem na črti Thiaumont—Vaux in pripravljalnemu ognju na obeh straneh ceste Vaux—Souville sledili sovražni napadi, ki pa so bili odbiti.

Rusko bojišče.

Fronta maršala bavarskega prince Leopolda: Severno od Zborova so močne ruske sile pričele iznova napadati Hrabre čete, ki so stale pod poveljstvom generala pl. Eben, so Ruse deloma v bajonetnem boju popolnoma odbile.

Fronta generala kavalerie nadvojvode Karla: Vzhodno in jugovzhodno od Brzezanya so se razvili krajevno omejeni boji. Sovražni napadi so bili odbiti. Borba je še na posameznih mestih v teku.

V Karpatih so včeraj naperili Rusi svoje napade pred vsem proti višinskim postojankam na gori Magura in na jugovzhodni strani te gore. Napadi so bili brezuspešni. Višina Ploska (južno od kraja Zielona) je po brezuspešnih ruskih navalih ostala v sovražnih rokah.

Na obeh straneh Bistrice v rumunskem obmejnem ozemlju so nemške in avstrijske čete stopile v bojni stik s sovražnimi prednjimi četami.

Balkansko bojišče.

Med Donavo in Črnem morju so nemške in Bolgarske čete prekoračile mejo Dobruče. Rumunske obmejne stražne čete so bile pod izgubami vržene nazaj.

Na macedonski fronti nobenih posebnih dogodkov.

Poveljniki na ruskem bojišču.

Vrhovni poveljnik cele vzhodne fronte je maršal Hindenburg, njegov namestnik je general Ludendorff. Fronta se deli v dva dela: severnemu delu poveljuje bavarski princ Leopold, južnemu prestolonaslednik Karol. Kdo poveljuje rumunski fronti, ki je, po poročilih soditi, samostojna fronta, se še iz poročil ne da razbrati.

Vjsta še do leta 1918.

Iz Newyorka se javlja: Angležem prijazna „Tribune“ razpravlja, da bo četverosporazum zmagal še komaj leta 1918. Mir, ki bi se sedaj sklenil, bi bil Nemcem na korist.

Wilson govori.

Demokratična stranka je proglasila Wilsona za kandidata za severnoameriškega predsednika. Ob tej priliki je govoril Wilson malopomembne fraze o miru ter nazadnje rekel: Vsi narodi na svetu se morajo združiti za skupno varnost, da se svetovni mir ne bo mogel več motiti, ampak se vsako preporno vprašanje prej obravnavalo pred svetovnim sodiščem, ki se mora za ta namen ustaviti.

Turki nad Port Saidom.

Turška letala so dne 1. septembra napadla Port Said ob Sueškem prekopu.

Novi davki.

Vojska zahteva od državljanov velikih žrtev. Pred vsem pa je treba za vojsko denarja. Izdatki so ogromni. Samoobsebi je umevno, da država z doseđanjimi davki in pristojbinami ne more pokriti vseh izdatkov. Tudi v drugih deželah, n. pr. v Nemčiji in na Ogrskem so se že upeljali novi davki. Isto se dogaja tudi pri naših sovražnikih. Dne 28. avgusta je izšla cesarska naredba, ki določa vojne doklade k nekaterim direktnim davkom.

Da se bo moglo plačevati obresti vojnih posojil, katere znašajo okroglo 750.000.000 K, se je že povečal davek na žganje in sicer od februarja 1916 naprej. Poleg tega so se pred kratkim na korist državne blagajne podražili tudi avstrijski tobaki in izdelki. Obe vrsti novih denarnih virov naše državne uprave bosta prinašali na leto okroglo 100.000.000 K. Z novimi davčnimi podvzetji bo država dobila za kakih 310 do 320.000.000 K (posebno, ko se še bodo upeljali novi dohodki na poštno pristojbino in železniške tarife). S temi dohodki bo mogoče kriti celotne zahteve glede plačevanja obresti vojnih posojil.

Nova bremena, ki se bodo po tej cesarski naredbi naložila prebivalstvu, bodo sicer zelo občutna, toda ako se upošteva sedanjí položaj države, mora vsak državljan upoštevati potrebo teh novih bremen, posebno ko bodo skušali nova bremena na vse vrste prebivalstva pravilno razdeliti. Za povišanje direktnih davkov se je izbrala oblika doklad. Doseđanji davčni sistem (oblika) ostane tudi odslej nedotaknjen. Prosti novih doklad bodo sledeči davki: hišnonajemninski, hišmorazredni davek in davek na plače.

Doklade na dohodninski davek.

Doklada na dohodninski in na posebni pridobninski davek se bo uravnala glede na davčno možnost obdačene osebe. Pri dohodninskem davku bodo proste novih doklad osebe, ki imajo manj dohodkov, kakor 3000 K. Pri 3000 K dohodkov znaša doklada 15% in naraščaj stopnjeva se po 5% do višine 70%. Doklade znašajo pri dohodkih več kot 64.000 do 76.000 K 70%; 10.000 do 14.000 K 30%; 32.000 K do 40.000 K 50%. Od 70% naprej se poviša doklada stopnjeva se po 10% in doseže pri dohodkih čez 140.000 do 200.000 K 100%. Pri dohodkih nad 200.000 K pa znaša doklada 120%.

Doklade na pridobninski davek.

Doklada na posebni pridobninski davek je stopnjeva vedno večja (progresiv), dokler ne doseže popolnega zneska navadnega (doseđanjega) davka. Splošna doklada v višini 20% se bo naložila samo državnim podjetjem in avstro-ogrski banki.

Pridobninske družbe, katerih naložena glavni- ca se povprečno obrestuje samo s 6%, se bodo nana- vo obdačile le z rentabilitetno (donosno) doklado, ki bo znašala z ozirom na višino dohodkov 30 do 80%. Pri splošnem pridobninskem davku se bodo davko- plačevalci 3. in 4. razreda na novo obdačili s 60%, 1. in 2. razreda pa s 100%.

Doklada na zemljiški davek.

Na zemljiški, rentni davek in davek na tantijeme (deleže dohodkov) se bo nova doklada ure- dila na proporcni način. Na zemljiški davek se bo naložilo 80% doklad, na rentni davek in davek na tantijeme 100%. Važno pa je določilo v tej cesar- ski naredbi, da se nate vojne davčne doklade ne smejo nalagati še posebej doklade avtonomnih korporacij. Za občine, okrajne zastope in dežele bo torej pri dolo- čevanju doklad ostalo v veljavi staro merilo, dose- danji direktni davek.

Kako se bo plačeval novi (vojni) davek.

Nove davčne doklade bodo označene v plačilnih nalogih ostalih rednih davkov. Za leto 1916 velja iz- jema, da si bodo morali davkoplačevalci sami izra- čunati, koliko znaša doklada za to leto. Izdali se bo- do posebni pozivi in pribili kot razglasi, s katerimi se bodo davkoplačevalci pozvali, da plačajo vojne doklade za leto 1916. Od leta 1917 se bodo vojne do- klade plačevale v istih rokih kot drugi davki. Za l. 1916 se bodo izdali z ozirom na pozni čas posebni plačilni roki.

Računa se, da bodo vojne doklade na različne direktnne davke nesle državi 200—210.000.000 K in sicer: doklada na zemljiški davek 42, na splošni pridobninski davek 29, na posebni pridobninski da- vek 39, na rentni davek 12 (leta 1916 samo 6), na tantijeme 3 in na dohodninski davek 84 milijonov K.

Zvišanje doklad ali davka na neposredne pristoj- bine in vžigalice.

Cesarska naredba določa tudi, da se povišajo pristojbine kolekov in neposrednih pristojbin. Izvze-

te so od novega povišanja doklade na pristojbine, ki so se uredile leta 1915, n. pr. doklade na dedščine in darila. Cesarska naredba določa še tudi celo vrsto novih davčnih doklad, n. pr. na stave pri dirkah itd., a te doklade naših bralcev ne zadevajo. Proracunjeno je, da bodo doklade na pristojbine kolekov in neposrednih pristojbin donašale državi letno okroglo 70 milijonov K, doklade na stave itd. pa 2½ milijona K. Ta vrsta doklad stoji v veljavo dne 1. oktobra. Doklada na davek na vžigalice bo znašala 2 vinarja od navadne škaflice vžigalic, v kateri je 60 nežveplanih ali 90 zveplanih vžigalic. Da tovarnarji in prodajalci ne bodo mogli novih doklad izrabljati za neopravičeno zvišanje cen vžigalicam, je s cesarsko naredbo določena tudi najvišja cena za trgovino na veliko in na drobno. Obdačeni bodo tudi nadomestki za vžigalice in sicer po teži. Doklada na vžigalice stoji v veljavo dne 15. septembra t. l. Donašala bo državi 12 do 15 milijonov K na leto.

Najhuje bo naše ljudstvo prizadeto z znatno dkladno na zemljiški davek. Upoštevati moramo, da država res rabi sedaj mnogo denarja, a upamo, da ta vojni davek ne bo stalen. Kajti, če bi posestnik, ki plačuje sedaj 100 K cesarskega davka, moral plačevati v bodoče 180 K in še povrh raznih doklad, ki navadno po dva- ali trikrat presegajo direktni davek, bi bilo za kmeta posebno v času slabih letin breme, ki bi mnogim, posebno zadolženim posestnikom, otežkočilo obstanek.

Stanje vinogradov v okolici Krapine.

Krapinske Toplice, koncem avgusta.

Ne samo doma, marveč povsod, kjer raste vinska trta, me zanimajo vinogradi in vse, kar je z njih obdelovanjem v zvezi. Ni torej čudo, da me je kakor gosta Krapinskih Toplic ali „topličarja“ že lani, posebno pa letos od izprehodih v okolico vleklo v vinograde, zlasti v one, kjer sem opazil ljudi pri delu — bodisi pri škropljenju, bodisi pri spravljanju trave z gorice. Ne goji se sicer tukaj vinska trta na veliko, toda nobeno pobočje večjega ali manjšega vrha valovito razhajajočega tukajšnjega hribovja ni brez vinograde. Majhne krpe so to, v obsegu 20—30 arov, vmes njive s koruzo, nasadi z akacijjo, ki dajo potrebno kolje; belih hišic, zidanic, kakor v Ljutomersko-Ormoških goricah tukaj ne najde tvoje oko, pač pa preproste lesene stavbe, kjer je majhna stiskalnica, in poleg prostor za 2—4 polovnjake.

Tudi lani sem tukaj okrog plazil in opazoval uspehe škropljenja s perocidom, s katerim so se tudi tukajšnji vinogradniki vsled pomanjkanja galice lanske leto prvič branili proti peronospori. Uspeh je bil, kakor pri nas na Štajerskem sploh — neugoden, posebno ondi, kjer so rabili prah cementosive barve, takozvani surovi perocid; vinogradi, škropljeni z rdeče-sivim perocidom, so ostali nekoliko bolj zdravi, daši so zaostajali daleč za vinogradi, ki so bili škropljeni z modro galico. To velja za lani. Z ozirom na žalostne lanske izkušnje so vinogradniki letos škropljenje s perocidom opustili, t. j. samega perocida niso rabili nikjer, pač pa v zvezi z modro galico, oziroma tudi z apnom. Navadno so rabili to-le zmes: 2 kg perocida, ½ kg modre galice in 2½ kg apna za 1 hl, torej za polovnjak 6 kg perocida, 2½ kg galice in 7½ kg apna. Perocid so mešali z galico samo ondi, kjer niso mogli dobiti dovoljne množine galice. Sicer pa so se za galico posestniki kar ruvali in jo plačevali celo po 40 K 1 kg, da so jo le dobili (Navijanje cen!)

Škropilo se je navadno le po enkrat, k večjem dvakrat in le v redkih slučajih še v tretje. Vsled letošnje suše so ostali vinogradi kljub nedostatnemu škropljenju vobče lepo zeleni, listje zdravo, pač pa je tudi tukaj kakor pri nas na Štajerskem večino grozdja uničil pepel ali plesen (Oidium Tuckeri). — Zvepla ali „sumpora“ je bilo premalo (prodajal se je po 3—4 K 1 kg), zato se ni v pravem času zveplalo ali se je pa to delo sploh popolnoma opustilo. Z apnom se proti plesni, kakor sem se mogel uveriti, ni nikjer delalo. Posledice nedostatnega ravnanja zoper plesen se kažejo sedaj žalibog na popokanih črnih jagodah ali pa vise na trtah popolnoma suhe grozdne češulje. So tudi izjeme, a škoda, ki jo je povzročila grozdna plesen, je velika.

Anton Kosi.

Rumunsko bojišče.

Rumuni le polagoma prodirajo v sedmograško ozemlje. Dne 31. avgusta so naši izpraznili mesti Sibin in Sv. Jurij. Dne 1. septembra smo se pri Oršovi umaknili pred rumunsko premočjo na zahodni breg reke Črne. V Jurjevškem gorovju (na severnem krilu) so rumunske čete prodrle do naših postojank.

Ker je tudi Bolgarija napovedala Rumuniji vojsko, so bolgarske čete pričele korakati v Dobručo. V bližnjih dneh je pričakovati na rumunskem bojišču srditih bojov.

Naši izpraznili Sibinj.

Naše čete so dne 31. avgusta izpraznile, kakor je bilo po načrtu določeno, sedmograško mesto Sibinj, nakar so rumunske čete zasedle mesto.

Sibinj (ogrski Nagy-Szeben, nemški Hermannstadt) je glavno mesto Sedmograške in glavno mesto velikega županstva Sibinj ter šteje po zadnjem ljudskem štetju okoli 35.000 prebivalcev. Sibinj je važno križišče treh železnic in več dobrih cest. Mesto je oddaljeno od prelaza Črna veža samo 30 km. Prelaz Črna veža se nahaja v dolini Alute in tvori mejo med Sedmograško in Rumunijo. Kot glavno mesto Sedmograške je Sibinj sedež grško-pravoslavne nadškofa, katoliškega škofa in sedež protestantskega deželnega konsistorija ter sedež poveljnika 12. sedmograškega armadnega zbora. Mesto ima več učnih zavodov, kot vseučilišče, eno državno in eno protestantovsko višjo gimnazijo, protestantovsko višjo realko, po eno protestantovsko in pravoslavno učiteljsko, eno katoliško učiteljsko, grško-pravoslavno bogoslovno semenišče, več učnih zavodov frančiškancev in uršulin, bogat muzej ter večje število tovarn, v katerih se izdelujejo razni stroji, spirit, sveče in sukno. Ker leži mesto v rodovitni dolini, je tudi trgovina s poljskimi pridelki v Sibinju zelo živahna. Po narodnosti je 54% Nemcev, 25% Rumunov, preostali pa so Madžari in druge narodnosti. Po veri je 9000 katoličanov, 15.000 protestantov, 6000 pravoslavnih, ostalo prebivalstvo pa tvorijo večinoma židje. V mestu se nahaja večje število znamenitih stavb, kakor: rimsko-katoliška cerkev, zgrajena leta 1725, mestni rotovž in trije stolpi obzidja, ki je obdajalo to mesto, kajti Sibinj je bil za časa turških vojsk od 15. do 18. stoletja močna trdnjava, katero sta obdajali dve vrsti zidovja. Tudi v zgodovini je igral Sibinj nemalo vlogo. Pred zidovi Sibinja so bili Turki od kristjanov leta 1442 hudo poraženi. Pozneje je pa prišlo to mesto v turško oblast. Leta 1686 so zavzele avstrijske cesarske čete mesto in Sibinj je postal nato glavno mesto Sedmograške. V letih 1704 in 1707 so se vršili pri Sibinju hudi boji. Tudi leta 1849 se je vršila pri Sibinju huda bitka med upornimi Ogri in cesarskimi četami. Ogri so bili v tej bitki hudo poraženi. Leta 1850 so podrli mestno zidovje, ki je obdajalo Sibinj, in mesto je nehalo biti trdnjava.

Naši izpraznili Seps-Szent-Györgi.

Dne 31. avgusta so naše čete izpraznile severno-vzhodno od Braševa ležeče sedmograško mesto Seps-Szent-Györgi (Sv. Jurij). Rumuni so nato zasedli mesto.

Seps-Szent-Györgi šteje 15.000 prebivalcev in leži ob železnici Brašvo—Kézdivasárhely in Brašvo—Csikszereď. Okolica mesta je zelo rodovitna. Mesto je sedež istoimenskega velikega županstva, ima veliko gimnazijo in več poljedelskih in obrtnih šol.

Pri Oršovi.

Pri Oršovi ob Donavi se je takoj ob izbruhu rumunske vojske razvila večja bitka, katera je trajala celih 5 dni. Dne 1. septembra so se naši pred sovražno premočjo umaknili na zahodni breg reke Črne, ki teče blizu rumunske meje in se vzhodno od Oršove izliva v Donavo.

Kako so Rumuni vkorakali v Brašvo.

V listu „Magyar Ország“ opisuje očividec v hod Rumunov v Brašvo sledeče: Že v nedeljo, dne 27. avgusta, zvečer je bilo mesto kot izumrlo. Okoli 11 ure je padla prva granata na braševski kolodvor. Rumuni so se zelo previdno približali mestu. Proti 4. uri zjutraj so se približale prve rumunske čete mestu in ob 6. uri so prikorakali prvi rumunski kavalerijski oddelki v Klostersko ulico, kjer jih je že sprejel mestni svetnik Schmell. Pol ure pozneje je vkorakalo več rumunskih polkov z godbo na čelu v mesto.

Učiteljica Rosenkranz, ki je bežala iz Braševa, pripoveduje, da je vladalo zadnji čas pred vkorakanjem Rumunov v mesto, v Brašvu veliko pomanjkanje in grozna druginja. Za mal kosček kruha se je moralo plačati 80 vinarjev. Hčerka policijskega stotnika v Petrosenyju je ponujala za skodelico kave 10 K, a ni je dobila. Otroci bežuncev in starčki so jokali od glada.

300.000 Rusov v Rumuniji.

Pariški listi sedaj javno priznavajo, da je že več mesecev dobivala Rumunija municijo, topove, letala itd. iz Anglije in Francije preko Rusije. Ruske čete pod poveljstvom generala Ivanova so že prekorale Donavo in se združile z rumunskimi četami. Ruska armada, nahajajoča se na rumunskih tleh, ki prodira proti Bolgariji, šteje 300.000 mož.

Kje je naš bukareški poslanik?

Iz našega zunanjega ministrstva se poroča, da o našem poslaniku v Bukarešti, grofu Czerninu, od dne 28. avgusta ni ne duha in ne sluha. Vest, da je s poslaniškim osebjem odpotoval iz Bukarešte, ne odgovarja resnici. Na tozadevno vprašanje nizozemskega poslanika, ki ima na skrbi interese naših državljanov v Rumuniji, rumunska vlada ni dala odgovora.

ra. Naša vlada je takoj odredila, da rumunski poslanik Maurocordato tako dolgo ne sme zapustiti Dunaja, dokler se ne bo pojasnilo, kje se nahaja grof Czernin.

Vojska med Rumunijo in Bolgarijo.

Odkar je Rumunija napovedala Avstriji vojsko, je bilo vsak dan pričakovati, da bo tudi med Bolgarijo in Rumunijo izbruhnil krvav spor. Rumunija je že izza zadnje balkanske vojske znana kot zahrbtna protivnica. Vsako, tudi tako majhno povečanje bolgarske lasti in moči ji je kakor trn v peti. Geslo rumunske nacionalne politike slove že od nekdaj: ali skupno z Bolgarijo, ali pa doli z Bolgarijo! Narastek moči, ki jo ima Bolgarija beležiti v tej svetovni vojski, ni dal Rumuniji pokoja. Z zavistljivimi očmi je gledala moč in čast Bolgarije. Zavist jo je popolnoma spravila v tabor četverosporazuma, kjer upa doseči to, po čemer tako grabežljivo in zavistno hrepeni: pomnožitev svoje moči s priklopitvijo avstro-ogrskih Rumunov in ponižanje, če mogoče, popolno strje Bolgarije. Rumunski vojni napovedi Avstriji je čez 3 tri dni — dne 30. avgusta — sledilo prekinitje diplomatske zveze z Bolgarijo. Uradno poročilo o tem dogodku se glasi:

Berolinski Wolffov urad javlja dne 31. avgusta: Tukajšnje bolgarsko poslanništvo je dobilo iz Sofije poročilo, da je rumunski poslanik sinoči zahteval svoje listine, da sotoorej z rumunske strani diplomatski odnosi med Bolgarsko in Rumunsko z večerajšnjim dnem (30. avgusta) ob 6 in pol zvečer prekinjeni.

Bolgarija napoveda Rumuniji vojsko.

Bolgarija je prekinjenju diplomatskih odnosov z Rumunijo takoj odgovorila z vojno napovedjo, o kateri se dne 1. septembra poroča iz Sofije: Danes ob 10. uri predpoldne se je tukajšnjemu rumunskemu poslaniku izročila vojna napoved. Zjutraj zgodaj se je po ulicah nabil vojni manifest.

Turčija napovedala Rumuniji vojsko.

V zadnji „Straži“ smo poročali, da je dne 28. avgusta carigradska vlada sklenila z Nemčijo in Bolgarijo napovedati Rumuniji vojsko. Dne 31. avgusta pa se poroča iz Carigrada, da se je rumunskemu poslaniku v Carigradu naznanilo, da se Turčija od 30. avgusta ob 8. uri zvečer nahaja z Rumunijo v vojnem stanju.

Grčija.

Na Grškem se godijo velike reči. Četverosporazum hoče s pomočjo grške liberalne stranke strmo-glaviti kralja Konstantina ter namerava na njegovo mesto postaviti prestolonaslednika Jurija. Londonski listi so že prinesli poročila, da se je kralj odpovedal prestolu. Do danes, dne 4. septembra, dopoldne se še ta vest ni uradno potrdila. V grški Macedoniji so Venizelosovi pristaši osnovali odbor za narodno obrambo Macedonije. Ta odbor je proglasil neodvisnost macedonskega ozemlja. Vpoklicuje se macedonska čr na vojska z namenom, da izžene Bolgare iz Macedonije. Veliko število angleško-francoskih bojnih ladij kroži v grškem vodovju.

Sicer pa na macedonskem bojišču nobenih posebnih dogodkov.

Pritisk na Grčijo vedno večji.

Iz nizozemskih diplomatskih krogov se poroča, da je četverosporazumov pritisk na Grčijo vedno večji. Za slučaj, da Grčija mobilizira 200.000 mož, se ji obljublja, da bo četverosporazum izpraznil vse grške otoke, katere je tekom sedanje vojske zasedel in nadalje se ji obljublja kot nagrado otok Ciper in bolgarsko morsko obrežje.

Kralj Konstantin se odpovedal prestolu?

Londonski listi poročajo, da se je grški kralj Konstantin odpovedal prestolu ter da je bil prestolonaslednik Jurij izklican za kralja. Dosedanji ministrski predsednik Zaimis še ostane, toda prideljen mu je Venizelos. Uradno še ta vest ni potrjena.

Boji med Bolgari in Grki.

Londonski list „Times“ piše, da je prišlo že do resnih bojov med Bolgari in Grki pri mestu Seres, kakor tudi pri utrdbi Startila, ker so se na povelje Sarraila prodirajočim Bolgarom Grki postavili tu v

bran. V teh bojih je padel poveljnik grške trdnjave, general Changas.

30 angleško-francoskih vojnih ladij pred Atenami.

V pristanišče Pirej, torej pred Atene, je priplulo 30 angleško-francoskih vojnih ladij. Vojne ladje je spremljalo 7 velikih prevoznih parnikov.

Grčija mobilizira?

Po poročilih iz Aten je začela Grčija mobilizirati. Četverosporazum obeta Grčiji pridobitev ozemlja v Albaniji, pri Dojranu ter vso bolgarsko morskobal v Egejskem morju.

Veliki nemiri v Grčiji.

Iz Aten se poroča, da so izbruhnili po vsej Grčiji, zlasti v mestih, veliki nemiri in vstaje. Prišlo je že do hudih spopadov in pretepov med pristasi vlade in Venizelosa.

Sarraillova armada.

Po uradnih podatkih generala Sarraila šteje armada, kateri poveljuje pred Solunom, 455.000 mož, od teh je 177.000 izvenevropskih vojakov, nebelokožcev, 170.000 Angležev, nebelokožcev, 20.000 Srbov, 30.000 Italijanov in 20.000 Rusov.

Načelnik bolgarskega generalnega štaba umrl.

Dne 31. avgusta je umrl v Sofiji vsled vnetja slepiča načelnik bolgarskega generalnega štaba, general Jostov, v 49. letu svoje starosti. General Jostov je dovršil svoje višje vojaške študije na Dunaju. Za časa prve balkanske vojske je bil načelnik generalnega štaba armade generala Radko Dimitrijeva. General Jostov je bil na glasu kot eden najboljših bolgarskih generalov.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču, posebno v Voliniji, v Galiciji in Karpatih neprestano hudi boji. Ali hočejo Rusi nanovo prodreti proti Kovelu in Lvovu, ali samo razbremeniti rumunsko ofenzivo, se še ne more določiti. Drugih sprememb na tem bojišču ni, nego da smo izgubili hrib Ploska, jugovzhodno od Rafailove ob ogrski meji.

Ruski poraz pri Koritnici.

Močni ruski oddelki so dne 1. septembra napadli naše čete pri kraju Svinuhi. Rusi so vdrl v vas Koritnico, toda naši so napravili protinapad, v katerem so bili Rusi poraženi. Razven velikega števila padlih smo vjeli 10 ruskih častnikov in 1100 mož ter večje število strojnih pušk in topov.

Naši vjetniki-Italijani v Rusiji.

Avstrijski vjetniki italijanske narodnosti v Rusiji bodo morali k prebiranju. Ali jih bodo Rusi uporabili za boj proti nam, ali jih poslali v Italijo, poročilo ne pove.

Italijansko bojišče.

Omotica, ki je Lahe prevzela zaradi Gorice, je že minila. Sedaj jih napaja navdušenje, da je vlada napovedala Nemcem vojsko. Prvi bojni čin proti Nemcem je Lah storil s tem, da je nemške ladje, ki so že od začetka svetovne vojske ležale v laških pristaniščih, proglasil za svoje. V katoliški cerkvi se imenuje tako dejanje rop, toda v vojski se marsikatera reč ne imenuje s pravim imenom.

Na Tirolskem, Koroškem in Goriškem brezuspešni napadi. V soboto je Lah napadal tudi pri Plavah, a ni uspel.

Na gorovju Plöcken.

Dne 1. septembra so Italijani osredotočili hud artilerijski napad na naše postojanke na Malem Palu. Nekaterim oddelkom se je posrečilo, da so udri v naše postojanke, a so bili v protinapadu zopet vrženi iz njih.

Italija zaplenila 636 nemških trgovskih ladij.

Italijanska vlada je sedaj, ko je napovedala Nemčiji vojno, zaplenila 636 nemških trgovskih ladij, ki so ob izbruhu svetovne vojske ubežale v italijanska pristanišča.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču skrajno hudi artilerijski boji ob reki Sommi ter na severnem bregu reke

Moze. Hudi infanterijski boji pri verdunski predutdibi Thiaumont.

Nemška letala so dne 2. septembra napadla zopet London in povzročila z bombami veliko škodo in razburjenje.

Nove četverosporazumove priprave.

Londonski in pariški listi zatrjujejo, da so četverosporazumovi napadi na francoskem in ruskem bojišču v zadnjih šestih dneh zaradi tega nekoliko pojenjali, ker se pripravljajo njegove armade na teh bojiščih na nova povzetja, ki obetajo biti za četverosporazum zelo uspešna.

Turška bojišča.

Na kavkaškem bojišču je zapleteno turško desno krilo v hude boje z Rusi. Dne 28. avgusta so Turki razpršili 2½ ruski diviziji. Vjetih je bilo 5000 Rusov, večje število topov in municije je pa bilo vplenjeno. Na ostalih bojiščih nič pomembnega.

Pašič in sedanji dogodki.

Srbskemu ministrskemu predsedniku Pašiču je treba priznati, da je kljub svoji visoki starosti agilen kot kak mladenič in vzlic dejstvu, da je minister države, ki je ni več, zna igrati — seveda le na videz — važno vlogo. Sedaj je tu, sedaj je tam, povsod zgovoren odvetnik — v izgubljeni pravdi. Sicer je umevno, da poskuša vse, da bi rešil ladjo, ki je doživela brodomol tudi po njegovi krivdi. Te dni je bil — ali je še — v Atenah, kjer se je posvetoval z Venizelosom in je dosegel toliko, da so začeli nekateri grški listi zopet pisati o zadnji srbsko-grški pogodbi, trdeč, da je še v veljavi. V istem smislu piše tudi glasilo srbske vlade, izhajajoče v Solunu, ki zagotavlja na polna usta prijateljstvo med Srbijo in Grško. Pašič dela pač, kar more v prilog četverosporazuma, od katerega se še nadeja rešitve. Temu sicer — kakor že rečeno — umljivemu prizadevanju je bilo menda posvečeno tudi nedavno Pašičevo potovanje v Petrograd. Tedaj so ruska glasila zagotavljala, da je bil popolnoma zadovoljen z doseženim uspehom. Je bilo celo glasov, da je Pašič strmoglavil Sasonova, ki mu ruski srbofilci očitajo, da ni imel smisla za slovanske naloge Rusije. Agilnosti Pašiča sicer vse priznanje, ali kot zrel in tudi — navihani človek (te lastnosti ima baje v obilni meri) bi bil moral vendar že priti to spoznanja, da je ves ta trud zastoj in da se bori za rešitev stvari, ki so jo že rešili topovi. Tistemu naglašanju še trajajoče veljavnosti grško-srbske pogodbe, je pa pripisovati važnost v toliko, v kolikor izlaja iz njega, da bi Venizelos hotel grški narod pridobiti za to, da aktivno poseže v sedanje dogodke na Balkanu. In to je tisto veliko vprašanje, radi katerega te dni ves svet neto gleda v Atene.

Proti Carigradu.

Po poročilih iz Rotterdamu nameravajo izvršiti četverosporazumove čete v mesecu septembru ali oktobru velik naval proti Carigradu. Četverosporazum bo skušal pretrgati zvezo med Turčijo in osrednjima velesilama ter nato zasesti Carigrad.

Politične vesti.

Ogrski državni zbor bo, kakor se poroča iz Budimpešte, jutri dne 5. septembra s cesarskim pismom odvođen. Predno se bo to cesarjevo pismo prečitalo, bodo grof Tisza in voditelji opozicije podali svoje izjave. — V magnatski zbornici je grof Tisza dne 2. t. m. podal svojo izjavo glede rumunske vojne napovedi in je zagotovil, da se bomo tako dolgo borili, dokler ne bomo izgubljene sedmograške zemlje zopet dobili nazaj. Grof Szechenyi je izrazil svoje obžalovanje, da se sedmograška meja ni bolje zavarovala zoper rumunske vpadne in da se ni poskrbelo, da bi moglo ljudstvo nevarne kraje pravočasno izprazniti. Tisza je odgovoril, da so bili mejni prelazi sicer dobro zastraženi, če bi se pa bilo na mejo dalo večje število čet, je bila nevarnost, da bi te čete Rumuni vjeli, ker je ozemlje za obkolitev zelo pripravno. Naše čete imajo na Sedmograškem nalogu, da prodirane rumunskih čet kolikor mogoče zadržujejo, kar se jim je tudi posrečilo.

Ameriške volitve v Evropi. V britanski Kolumbiji v Ameriki bodo dne 14. septembra volitve. Pri ondotnih volitvah ima vsak 21letni državljan volilno pravico. Ker je zdaj 35.000 kolumbijskih državljanov prostovoljno v angleški armadi, je nastalo vprašanje, kaj bo s temi. Odloženo je bilo, da imajo tudi ti vojak volilno pravico. Volilne glasovnice se bodo dale tudi tem vojakom, se bodo pri njih, seveda izpolnjene, pobrale in izročile generalnemu zastopniku Kolumbije v Londonu, ki potem brzojavno sporoči izid glasovanja domov.

Tedenske novice.

Zdravje našega cesarja. Ogrski list „Az Est“ piše: Zdravstveno stanje našega cesarja je trajno ugodno. Cesar zasleduje z velikim zanimanjem vojne dogodke, kakor tudi dogodke v notranji in zunanji politiki. Naš zunanji minister baron Burian, ki je do sedaj navadno popoldne prihajal k cesarju, pride sedaj vsak dan že ob 8. uri predpoldne k cesarju. Pretekli četrtek je sprejel naš cesar v avdijenci desetnika, ki je po poklicu kipar. Ta desetnik-kipar je v prostem času napravil kip iz lesa, ki predstavlja vojaka-strelca. Cesar si je ogledal kip z vidnim zanimanjem in je podelil vojaku-kiparju v znak svojega priznanja zlato žepno uro.

Duhovniške vesti. Vtč. g. Andrej Fišer, župnik v Ribnici, je imenovan za dekanjskega upravitelja vuzeniške dekanije. — Novomašnik č. g. H. Škore je nastavljen kot kaplan v Ribnici na Pohorju. — Č. g. vojni kurat Jan. Golec je prestavljen iz mariborske bolnišnice v vojaški ortopedičen zavod na Slatini, ker še ranjena roka ni dobra.

Župnijski izpit so delali ta teden sledeči č. gg. kaplani: Martin Gaberc iz Rajhenburga, Josip Kodrič od Sv. Martina pri Slovenjgradu, Jak. Palir iz Bizeljskega in Anton Veranič iz Šmarja.

V kn.-šk. dijaško semenišče so na novo sprejeti sledeči gimnazijci: Lašič Ivan iz Središča (V. razred), Obersne Alojzij iz Slov. Bistrice (V.), Držečnik Jožef iz Ribnice (IV.), Podmenik Rudolf iz Slovenjgrada (III.), Janežič Rudolf iz Šmiklavža pri Ormožu (III.), Kovač Stanislav iz Škal (III.), Rihter Jakob iz Noveštitve pri Gornjemgradu (III.), Peršuh Jožef iz Št. Lovrenca na Dravskem polju (III.), Ulaga Tomaž iz Šmarjete pri Rim. Toplicah (III.) in Potočnik Franc iz Pilštanja (II.)

Novo šolsko leto na c. kr. gimnaziji v Mariboru. Ako ne nastanejo nepričakovane ovire, se bo pouk na c. kr. gimnaziji v Mariboru začel ob navadnem času, to je v sredi meseca septembra. Ne glede na vse drugo, pa se bodo zanesljivo izvršile sledeče priprave: 1. Sprejemni izpiti za I. razred bodo dne 16. septembra, od 10. ure dalje. Vpisovanje za nje se vrši vsak čas do 15. septembra; tega dne se zaključijo. Učenci naj do 15. septembra pošljejo gimnazijskemu ravnateljstvu svoje zadnje spričevalo in krstni list. Vsi, ki so za izpit priglašeni, se morajo zanesljivo dne 16. septembra pred 10. uro dopoldne, zglasiti v poslopju Elizabetina cesta 16. 2. Ponavljalni in dodatni izpiti se bodo vršili dne 16. in 17. septembra. Splošni sprejem lanskih in novih učencev v razrede od 2. do 8. bo, ako se preklic ne objavi po listih, dne 18. septembra od 8. do 10. ure dopoldne. Za ta sprejem naj prinese vsak lanski dijak svoje lansko letno spričevalo. Na novo vstopajoči učenci teh razredov se morajo ob istih urah osebno javiti pri ravnateljstvu. Ako splošni sprejem dne 18. septembra ne bo preklican, tedaj se odpre šolsko leto dne 19. septembra s slovesno službo božjo. Kot šolsko poslopje služi dotlej hiša na Elizabetini cesti števil. 16.

Šola. Na osemrazrednici č. šolskih sester v Celju bo zapisovanje novih učenk dne 14., 15. in 16. septembra. Učenke se tudi vzamejo na stanovanje in hrano.

Obdarjena mati. Cesar je podaril materi Alojziji Nagler na Koroškem 200 K, ker je poslala na bojišče 6 sinov. Dva izmed njih sta že padla.

Obrtno šolstvo. V šolskem letu 1916—1917 bo na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani pouk v sledečih strokah: Lesno in kamneno kiparstvo, risarska in modelirska šola, ženska obrtna šola. Za vstop se zahteva starost 14 let in dovršena ljudska šola. Vpisovanje v javno risarsko in modelirsko šolo bo 24. septembra, v druga dva oddelka pa 16. in 17. septembra.

Nove vojno-poštne dopisnice. Vrhovne armadno poveljstvo je izdalo nove vojno-poštne dopisnice s tiskanim besedilom: „Sem zdrav in mi gre dobro“, z namenom, da se olajša promet med vojniki na bojišču in svoji. Te dopisnice so zelene barve in so tiskane v slovenskem, nemškem, češkem, hrvaškem, rusinskem, poljskem, madžarskem, italijanskem in rumunskem jeziku.

Nova določila pri imenovanju za praporščake. Deželnoobrambno ministrstvo določa, da od sedaj naprej ne bodo več imenovani enoletni prostovoljci za kadet-aspirante, ampak za praporščake.

Vse zlato sveta gre v Ameriko. V enem samem letu je prišlo iz Evrope v Ameriko za 404 milijone dolarjev (1 dolar = 6 K) zlata, tedaj približno toliko, kolikor se izkoplje zlata v vseh rudnikih v Evropi, Aziji, Afriki in Avstraliji.

V varstvo mladine je izdalo štajersko cesarsko namestništvo jako strog ukaz. Po tem ukazu je mladini do izpolnjenega 17. leta prepovedano javno pusti in se po 9. uri zvečer muditi izven doma. Tudi v javnih lokalih se sme mladina muditi le do 9. ure zvečer in le v spremstvu staršev ali varuhov. V kinematografe sme mladina hoditi le če so predstave izrečno označene kot primerne za mladino in le če je predstavi pred 8. uro konec. Prepovedano je, prodajati mladini tobak, igrati in nepotrebne stvari. Tu odrasli, ki bi mladini omogočili, storiti take prestopke, zapadejo kazni. Tobak in karte, ki jih dobe policijski organi pri taki mladini, je oddati za bolne in ranjene vojake.

Brata vsled neprevidnosti ustrelil. Kočarjev sin Martin Hode v Curnovem pri Brežicah je ogleđoval pred hišo lovsko puško. Naenkrat se je puška sprožila in zadela njegovega polbrata Jožefa Kostevca v čelo. Deček je obležal mrtev.

Električne linijske ladje. V Ameriki so začela prihodnjo spomlad voziti linijska ladja „California“, ki se bo razlikovala od drugih vojnih ladij po tem, da ne bo vozila s parom, ampak z elektriko. V Ameriki grade še dve drugi taki ladji, ki jima bodo ime „New-Mexiko“ in „Tennessee.“ Vse te tri ladje bodo imele po 40.000 ton vsebine in bodo torej največje vojne ladje na svetu, kajti največje ruske ladje imajo 32.000 ton vsebine, največje angleške 31.000 ton in največje japonske 29.000 ton. Gonilna sila bo ogromna: 50.000 konjskih sil. Stroji bodo veljali po 5.000.000 dolarjev.

Italijanska granata v Dravi pri Mariboru. — Pred dnevi je našel učenec ljudske šole v Kamnici pri Mariboru v Dravi italijansko granato, ki je še bila anbasana. Deček je izročil granato nadučitelju, kateri jo je poslal mariborskemu vojaškemu poveljstvu. Kako je prišla neeksplozirana italijanska granata pri Mariboru v Dravo, je nerazumljivo. Mogoče, da je padla v gornji Dravski dolini v Dravo in voda jo je kotalila do Maribora.

Pegasti legar. Dunajska „Klinische Wochenschrift“ je priobčila članek bakterijologa-zdravnika dr. Evg. Csernela v Budimpešti. Csernel je po dolgih poskusih razkril mnogoiskanega povzročitelja pegastega legarja.

Kaznjenci proti alkoholu. Iz Amerike, dežele neverjetnosti, prihaja poročilo, ki je na prvi hip presenetljivo, pri natančnem pretresovanju pa jako razumljivo. Od 1500 kaznjencev kaznilnice v Filadelfiji jih je 1000 podpisalo prošnjo na državni zbor Pensilvanije, naj se izdelovanje in prodajanje alkoholnih pijač popolnoma prepove. Enako prošnjo so poslali zveznemu parlamentu v Vašingtonu, naj bi se prepoved razširila na vse države Severne Amerike. Ta prošnja je utemeljena sledeče: Več kot dve tretjini vseh v Pensilvaniji storjenih zločinov ima vzrok v pijanstvu ali pa so zagrešeni v pijanstvu. Ako se odpravi alkohol bi padlo število zločinov najmanj za polovico. Značilno je, da v navedeni kaznilnici izhaja časopis, v katerem se je razvil hud boj za in pa proti temu stališču. Vodja časopisa, tudi kaznjenc, ki je žrtev alkohola, je ostro nastopil proti alkoholizmu. V nekem dopisu enega izmed kaznjencev se izjavlja: „15 let sem bil pošten človek in sem rodbino pošteno preživljal. Potem sem zašel v slabo družbo in počel piti. Neko noč sem prišel pijan domov, žena mi je razno očitala in v jezi sem jo ubil. Zdaj moram do konca življenja biti zaprt, moji otroci pa trpe pod posledicami mojega zločina. Prosim vas, delajte z vso silo na odstranjenje alkohola! Če tudi ne zapustim nikdar zidovja kaznilnice, vendar se bom vsikdar bojeval proti prokletemu pijančevanju.“ Kak silna založba se nam predloži v teh kratkih stavkih. — V zveznem parlamentu Združenih držav je poslanec Hobson vložil predlog, naj se „prodaja, izdelovanje, razpošiljanje, izvoz in uvoz opojnih pijač za uživanje v mejah Združenih držav za vedno prepove.“ Debatu o tem predlogu je trajala 12 ur in opozarjalo se je na prošnjo kaznjencev v Filadelfiji. Povdarjalo se je, da že v 10 državah zveze obstoja popolna prepoved alkohola in da vpliva naravnost blagotvorno. Hobsonov predlog je bil sprejet z 197 — 189 glasovom, vendar ne more postati zakon, ker je v to svrhu treba dvetretjinske večine.

Gospodarske novice.

Tri dni v tednu brez mesa. Izšla je nova ministrska naredba, ki določa, da bomo imeli od sedaj naprej namesto dva dneva, kakor dosedaj, tri dni v tednu, ob katerih bo prodaja in uživanje mesa prepovedano in sicer so ti določeni dnevi: ponedeljek, sreda in petek. Ob teh dnevih je prepovedano uživati meso, razven nekaterih vrst klobas in samsko ob ponedeljkih bo dovoljeno uživati ovčje meso.

Karte za mast in olje. Kakor smo že kratko poročali, je izšla nova naredba notranjega ministrstva, ki določa, da so od 15. septembra nadalje upeljane v Avstriji karte za mast in olje. Nadalje določa odredba, da se bo izvršilo popisovanje vseh zalog olja in masti, ki se nahajajo v zasebni lasti. Kolika bo množina masti in olja, ki bo prišla na osebo, bo določila deželna politična oblast. Karte za mast in olje se bodo glasile za štiri tedne.

Omejitev uporabe mesa. Cesarska namestnika nam poroča, da se sme odslej za eno porcijo mesne jedi vzeti samo okrog 11 dkg ribjega ali drugega mesa za pečenke pa 15 dkg. Ta teža velja za že pripravljeno (kuhano ali pečeno) meso.

Uporaba ječmena pivovarnam prepovedana. Izšla je nova naredba trgovskega ministrstva, ki določa, da je od dne 4. septembra nadalje prepovedana uporaba ječmena za izdelovanje piva. Ta prepoved velja samo za uporabo ječmena za varjenje piva, ne pa tudi za izdelovanje ječmena, ki se uporablja po tovarnah za izdelovanje ječmenove kave. Namen odredbe je, da se ječmenove zaloge uporabljajo izključno za človeško hrano.

Češplje na Srbskem. Na Srbskem je izmed 188.883 ha vrtov 152.448 ha pod našo oblastjo. Ti vrtovi so večinoma nasajeni s češpljevim drevjem. O. rodovitnega sveta je na Srbskem od 9 do 18 odstotkov nasejanega s češpljevim sadjem. Se pred to

vojsko, ko so Srbi doma v veliki množini slivovko pili in češplje jedli, so prodali l. 1911 za 15.918.524 dinarjev (frankov) suhih češpelj, za 982.506 dinarjev svežih in za 1.600.000 dinarjev drugega sadja. Letos bo vse sadje prevzela posebna avstrijska vojaška centrala.

Svedska prepovedala izvoz bakra. Svedska vlada je prepovedala izvoz bakra. Iz Švedske se je izvažalo na leto približno 3000 ton bakra.

Inserati o živilih so dovoljeni samo z imeni. Uradno se razglasa, da smejo listi prinašati inserate, v katerih se ponuja neuprtna potrebščina ali se poziva na stavljenje takih ponudb, samo z imenom ali trdko in stanovanjem ali obratovališčem dotičnega inserenta.

Sladkor za napravo petijota. Ker je poraba sladkorja za vsako osebo odmerjena, zato veljajo za kake izredne potrebe sladkorja posebne ministrske navedbe; med temi je tudi odlok z dne 11. avgusta 1916, drž. zak. št. 255, ki ureja dobavo sladkorja za izboljšanje vinskega mošta in za izdelovanje petijota (tropinskega vina). — Glede dobave sladkorja za izdelovanje petijota določuje § 2 ministrske navedbe tako-le: Kdor namerava izdelovati petijot kot domačo pijačo za svojo obitelj, uslužbenca in posle na podstavi vinskega zakona z leta 1907, ima v to svrlo pravico do sladkorja, če je v l. 1909—1913 naznanjal napravo petijota. V tem slučaju mora dotična stranka takoj naznaniti pri svojem pristojnem županstvu množino petijota, ki ga namerava narediti, in množino sladkorja, ki ga v to svrlo želi. Županstvo mora iz teh dobljenih naznanil sestaviti seznamek, ki ga je potom okrajnega glavarstva predložiti do dne 10. septembra t. l. pristojnemu državnemu kletarskemu nadzorniku. Kletarski nadzornik pregleda, oziroma popravi seznamek po svojih uradnih navodilih in županstva morajo sladkor tamkaj naročiti, koder določi kletarski nadzornik, in ga potem razdeliti med stranke. — Ker je rok za priglasi tev zelo kratek, zato naj županstva ne delajo ovir, naj sprejemajo priglasi te do dne 10. septembra t. l., a ta dan naj seznamke nemudno predložijo okrajnemu glavarstvu. Vsekako naj pa upravičene stranke vendarle skušajo potrebni sladkor takoj pri županstvu prigrasiti, ker pozneje priglasi te županstvo ni dolžno sprejeti.

Razne novice.

Umrli med pridigo. V Vilni se je dne 6. avgusta t. l. nenadoma zgrudil mrtev na prižnici prelat J. Kurczewski. Bil je sloveč govornik in zgodovinar, star 62 let.

200 žrtev solnčarice. Iz Newyorka je došlo poročilo, da je bila ondi nedavno silno huda vročina, ki je dvignila srebro v toplotu do 40 stop. v senci. Krog 200 oseb je bilo zadetih od solnčarice.

Naravni čudež. Pri zidnici posestnika Franca Gorenc v Čreščencah na Kranjskem je zrastle sedem krompirjevih deblic, ki so visoke po dva metra in 20 centimetrov.

Šest prstov na rokah in nogah. V bolnišnici v Pragi se zdravi rudokop Jožef Zoubek, ki ima na rokah in na nogah namesto po pet — šest prstov. Vseh šest prstov na rokah in na nogah je popolnoma razvitih.

Strelna ubila 78 ovac. Na Ješenski planini na Koroškem je udarila strelna v čredo ovac. Ubitih je bilo 78 ovac.

Zaradi praznika izide prihodnja številka »Straže« v soboto.

Značaj rumunskega naroda.

O rumunskem narodu podaja dopisnik „Berliner Tageblatta“ nastopni opis:

Tlak v Bukarešti je nenavadno opolzel in kaj lahko se izpodrsne na njem. Že mnogo jih je padlo in se niso dvignili več. Velika premoženja se v Bukarešti — manjšajo. Zapravljajo se celo vojvodine do zadnjega kvadratnega metra dežele in do zadnjega vola. Bankovci frče, napitnine žvenketajo, a — živi se. Rumuni ljubijo veselost, imajo preobilico veselja npravi. Ljubijo popivanja, zabave, šale, razgovore. Prekipevajo v veselju, so silni v svoji jezi, ljubeznjivi, gostoljubni in pristrčni v svojem prijateljstvu. Njihovo načelo je: živimo in puščajmo, da drugi žive! Ne menijo se dosti za slasti sočloveka, si storil to ali ono, ali si se tu ali tam blamiral. — vsi skupaj nismo svetniki. Kakor niso strogi napram sebi, tako tudi ne napram drugim. Neka nestrpnost v nekaterih stvarih, neka površnost se mi zdita njihova pogreška. Potem so tudi precej nečimerni. Nikakor pa se jih ne sme presojati po tistih finih gospodičih na Calca Victoriei, mladih in starih, ki niso nič drugega, nego nečimerni, puhli, bedasti dečki, ki jim vsa kultura obstoji v njihovi francoščini in v — lakastih čevljih. Resni Rumuni se sami smejijo tem pojavom, ki so že tolikokrat zavedli površnega opazovalca v krive sodbe. Rumunaj treba oceniti povsem drugače. Jaz vsaj sem našel tam doli pravih in odkritosrčnih prijateljev, ki jih visoko cenim.

Bukarešta je mesto raznih odličnih prireditiv, obhodov in — demonstracij. Je to zabava po ceni, kajti ob nedeljah ima vsakdo časa dovolj. Včasih je par pobitih šip, mnogo krika pred uredništvij drugače mislečih časopisov in navedno se polaga venec na spomenik Mihaela Hrabrega. Potem se razhajajo in stvar je končana. V Rumunski, kot deželi demokratičnih načel, služijo ulice v prvi vrsti ljudstvu in še le v drugi vrsti prometu. Kdor hoče privediti obhod, ima pravico do ulice in promet mora toliko časa mirovati. Tudi elegantni vozovi morajo potrpeti. Redarji skrbijo za to, da imajo obhodi svobodno pot. Prepoveda se tam, kar se hoče. Tudi zastave moreš nositi v poljubnih barvah. Na nekem obhodu socialistov so nosili zastavo z napisom: „Doli z vojno! Živel svetovni mir!“ Odlični svet po kočijah je ostal miren in se smehljaj; vojna nima zanj nikakih strahot. Po izkušnjah in dogodkih zadnjega časa bo treba morda to precej ljubeznjivo splošno sodbo nekoliko — popraviti!

Dopisi.

Maribor. V soboto in nedeljo je bilo nekaj kmetov iz mariborske okolice, ki so pripeljali slive na trg, kaznovanih, ker so prodajali iste dražje kot so najvišje, od magistrata določene cene (do 40 v 1 kg). Opozarjamo, da trgovci na deželi, n. pr. gosp. Polak v Št. Ilju v Slov. gor., kupujejo slive po 50 v 1 kg in še višje.

Maribor. V nedeljo, dne 3. t. m. po noči je umrla v bolnišnici gospa Jožefa Sidar, soproga uradnega sluga mariborske podružnice Anglo-banke, g. Miroslava Sidar. Pogreb se vrši od bolniške mrtvašnice v torek popoldne. N. v m. p.!

Celjska gimnazija. Vpisovanje v I. razred c. kr. samostojnih gimnazijskih razredov s slovenskim in nemškim učenim jezikom v Celju se bo vršilo dne 16. septembra od 8. do 9. ure dopoldne v poslopju slovenske gimnazije, v druge razrede pa dne 18. t. m., od 8. do 10. ure dopoldne.

Na Naivšje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnooskrbovalne namene.

Ta loterija v denariu vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitok znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

5. oktobra 1916. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzovojnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnanstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

